

5 Σεπτεμβρίου: Εορτάζουν οι Άγιοι Ζαχαρίας και Ελισάβετ

/ [Βίοι Αγίων](#)

Η Ορθόδοξος Εκκλησία τιμά σήμερα, 5 Σεπτεμβρίου, τη μνήμη του [Προφήτου Ζαχαρίου](#), ο οποίος ήταν ιερέας και νυμφευμένος με την [Ελισάβετ](#).

- Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος

Άγιοι Ζαχαρίας και Ελισάβετ: Οι γονείς του Τιμίου Προδρόμου

Ένα από τα πλέον αξιοσέβαστα άγια ζευγάρια της Καινής Διαθήκης είναι και αυτό

του Ζαχαρία και της Ελισάβετ, των γονέων του Τιμίου Προδρόμου. Σημαντικές πληροφορίες για την ζωή τους και τη δράση τους παίρνουμε από το ιερό Ευαγγέλιο του Λουκά, ο οποίος περιγράφει λεπτομερώς την γέννηση Ιωάννου του Προδρόμου.

Ήταν ιουδαϊκής καταγωγής και έζησαν στα χρόνια του Ηρώδη του Μεγάλου (37 π. Χ. – 4 π. Χ.). Ο Ζαχαρίας καταγόταν από τον οίκο Αβιά, ο όγδοος εκ των είκοσι τεσσάρων οίκων που ήταν διηρημένοι οι απόγονοι του Ελεάζαρ και του Ιθάμαρ (Α΄ Παραλ.24,10). Η δε σύζυγός του Ελισάβετ καταγόταν από την ιερατική φυλή του Ααρών (Λουκ.1,5) και ήταν συγγενής, πιθανόν εξαδέλφη, της Θεοτόκου (Λουκ.1,36). Ο ευαγγελιστής Λουκάς αναφέρει πως «ήσαν δὲ δίκαιοι ἀμφοτέρωθεν ὁ Θεός, πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιοσύναις τοῦ Κυρίου ἄμεμπτοι» (Λουκ.1,6). Ανήκαν στην μικρή και εκλεκτή εκείνη μερίδα των ευσεβών και δικαίων Ιουδαίων, οι οποίοι περίμεναν με αδημονία την έλευση του Μεσσία. Διήνυσαν τη ζωή τους με βαθειά πίστη στο Θεό, ευσέβεια, προσευχή, δικαιοσύνη και φιλανθρωπία. Έφτασαν δε σε προχωρημένη ηλικία χωρίς να αξιωθούν να τεκνοποιήσουν, «οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἡ Ἐλισάβετ ἦν στεῖρα, καὶ ἀμφοτέρωθεν προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν» (Λουκ.1,7). Όπως είναι γνωστό, η ατεκνία ήταν μεγάλο όνειδος για τους Ιουδαίους και οι άτεκνοι ήταν στιγματισμένοι από την ιουδαϊκή κοινωνία, θεωρούμενοι περίπου ως καταραμένοι, αφού δεν είχαν την ελπίδα ότι από τους απογόνους τους θα γεννιόταν ο αναμενόμενος Μεσσίας. Όμως ποτέ δεν γόγγυσαν κατά του Θεού και δεν απογοητεύτηκαν, προσευχόμενοι να τους χαρίσει τέκνο.

Ο Ζαχαρίας είχε το αξίωμα του ιερέα τον Ναό των Ιεροσολύμων, ανήκε στο πολυπληθές ιερατείο, το οποίο ιεράτευε με τη σειρά του. Κάποτε είχε έρθει και η δική του σειρά να ασκήσει το λειτουργικό καθήκον, να προσφέρει τη θυσία του θυμιάματος μέσα στο Ναό. Να σημειωθεί πως λόγω της ύπαρξης πληθώρας ιερέων, ήταν πολύ σπάνιο το προνόμιο του θυμιάματος, ίσως, λένε οι ειδικοί, να το άκουσε μία φορά στη ζωή του!

Όταν ήρθε η ευλογημένη μέρα, να κάψει θυμίαμα στο θυσιαστήριο του Ναού έγινε το μεγάλο θαύμα. Παρουσιάστηκε μπροστά του άγγελος Κυρίου και του είπε: «Μη φοβάσαι, Ζαχαρία. Άκουσε ο Θεός την προσευχή σου. Η γυναίκα σου, η Ελισάβετ, θα γεννήσει γιο και θα τον ονομάσεις Ιωάννη. Η γέννησή του θα είναι χαρά για σένα αλλά και για πολλούς ανθρώπους. Αυτό το παιδί θα γίνει σπουδαίος άνθρωπος, αναγνωρισμένος από τον ίδιο τον Κύριο. Θα έρθει πριν από τον Μεσσία και θα 'χει δύναμη προφητική. Θα ετοιμάσει τις καρδιές των ανθρώπων, για να δεχθούν τον Σωτήρα»! Ο σεβάσμιος και γηραιός ιερέας φοβήθηκε και σάστισε από το υπερφυσικό γεγονός και ρώτησε τον Άγγελο: «Και πώς θα βεβαιωθώ γι' αυτό;

Εγώ είμαι γέρος κι η γυναίκα μου σε προχωρημένη ηλικία». Ο φόβος τον οδήγησε σε κατάσταση αμφιβολίας, για την δύναμη του Θεού. Ο άγγελος του είπε: «Είμαι ο Γαβριήλ και μ' έστειλε ο Θεός να σου αποκαλύψω το σχέδιό Του. Αφού όμως θέλεις σημάδι, σου λέω ότι θα μείνεις βουβός μέχρι την ημέρα που θα πραγματοποιηθούν όσα σου είπα. Κι αυτό θα είναι και η τιμωρία σου, επειδή δεν πίστεψες στα λόγια μου». Ο Αρχάγγελος Γαβριήλ του αποκάλυψε ότι θα βουβός μέχρι να γεννηθεί το παιδί.

Ο ιερός ευαγγελιστής αναφέρει πως ο Ζαχαρίας σαστισμένος από το συγκλονιστικό συμβάν, δεν εξέρχονταν του Ναού, να ευλογήσει τα πλήθη που τον περίμεναν και απορούσαν για την αργοπορία του. Όταν εξήλθε, κωφάλαλος όντας, δεν μπορούσε να τους εξηγήσει το υπερφυσικό γεγονός.

Όταν τελείωσαν τα ιερατικά του καθήκοντα, γύρισε στο σπίτι τους στην ορεινή Ιουδαία (Λουκ.1,39), προσπαθώντας με νοήματα να εξηγήσει στην Ελισάβετ το θαύμα. Όμως, υπακούοντας στο θείο μήνυμα, έσμιξε μαζί της και πράγματι εκείνη έμεινε έγκυος. Για πέντε μήνες έκρυβε την εγκυμοσύνη της και δοξολογώντας το Θεό έλεγε: «ο Θεός είδε την στεναχώρια μου Και φρόντισε να με απαλλάξει από την ντροπή μπροστά στους ανθρώπους για την ατεκνία μου» (Λουκ.1,25).

Μετά από αυτό και ενώ διάνυε τον έκτο μήνα της εγκυμοσύνης της, η Ελισάβετ δοκίμασε νέα χαρά, με την υποδοχή της συγγενούς της Παρθένου Μαρίας στο ευλογημένο σπίτι της. Όταν την πλησίασε και την ασπάστηκε «έσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλη καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου πρὸς με; ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ μου. καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ Κυρίου» (Λουκ.1,41-45). Το Άγιο Πνεύμα την αξίωσε να γίνει προφήτιδα, να διαγνώσει ότι η Παρθένος Μαρία κυφορούσε το Θεό! Είναι η πρώτη, από άνθρωπο, ομολογία, για την θεότητα του Χριστού!

Μετά από εννέα μήνες ήρθε η ευλογημένη στιγμή να γεννήσει τον Τίμιο Πρόδρομο. Σύμφωνα με την ιουδαϊκή συνήθεια, την όγδοη ημέρα συγκεντρώθηκαν στην οικία οι συγγενείς και φίλοι, για να δώσουν το όνομα στο παιδί. Όλοι ήθελαν να το ονομάσουν Ζαχαρία. Η μητέρα του παιδιού, φωτισμένη απ' τον Θεό, είπε πως έπρεπε το όνομά του να είναι Ιωάννης. Όλοι απόρησαν, επειδή τέτοιο όνομα δεν υπήρχε στην οικογένεια. Ρώτησαν και τον πατέρα του παιδιού, που μέχρι εκείνη τη στιγμή ήταν βουβός. Εκείνος ζήτησε να του δώσουν μια πλάκα κι έγραψε επάνω: «Ιωάννης». Αμέσως λύθηκε η γλώσσα του προφήτη Ζαχαρία κι άρχισε πάλι να μιλά

καθάρá και να υμνεί και να δοξάζει τον Θεό, που τόσο τον ευεργέτησε. Φωτισμένος μάλιστα από το Άγιο Πνεύμα προφήτευσε ότι ο Θεός θα φανεί σαν Φως στις ψυχές των ανθρώπων που βρίσκονται στη σκιά και το σκοτάδι της αμαρτίας. Αυτό το Φως θα οδηγήσει τους πιστούς στον δρόμο της ειρήνης. Η φαινομενική τιμωρία, θεράπευσε την απιστία του Ζαχαρία. Και όταν ακόμη ο Θεός επισκέπτεται τους ανθρώπους και με δοκιμασίες και θλίψεις, δεν αναιρεί τις σωτήριες υποσχέσεις Του και δεν αποσύρει το έλεός Του από το πλάσμα Του (Λουκ.1,79).

Με χαρά και απέραντη ευγνωμοσύνη στο Θεό ανάθρεψαν και μεγάλωσαν τον Ιωάννη, ο οποίος «ἤϋξανε καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ» (Λουκ.1,80). Μεγάλωνε και προετοιμάζονταν από παιδί για το σπουδαίο έργο, που είχε να φέρει εις πέρας, να γίνει ο πρόδρομος του Κυρίου!

Η Καινή Διαθήκη δεν μας διέσωσε άλλα στοιχεία για την ζωή του αγίου ζεύγους. Η παράδοση Αναφέρει ότι ο Ζαχαρίας έκρυψε τον Ιωάννη σε σπήλαιο, πέρα από τον Ιορδάνη ποταμό, να τον διασώσει από την σφαγή των νηπίων διέταξε ο Ηρώδης, γεγονός του πληροφορήθηκε ο αιμοσταγής τύραννος και για αυτό τιμώρησε σκληρά τον Ζαχαρία. Επίσης είχε γίνει στόχος και τον φανατικών Ιουδαίων, διότι ομολογούσε στο Ναό και οπουδήποτε βρισκόταν, την Παρθένο Μαρία ως Θεοτόκο. Για αυτό τον συνέλαβαν στο Ναό και τον φόνευσαν μεταξύ του Ναού και του θυσιαστηρίου. Το αίμα του κύλησε έως το εσωτερικό του θυσιαστηρίου, μαρτυρώντας ενώπιον του Θεού την μισαφονία των Εβραίων. Οι ιερείς ενταφίασαν το σώμα του στους τάφους των προγόνων του, στα Ιεροσόλυμα.

Αυτή η φρικτή μισαφονία είχε τρομερές συνέπειες στο ναό στο ναό, όπου έλαβαν χώρα σημεία και τέρατα, τα οποία προμήνυαν την κατάργηση της λατρείας, των θυσιών και αυτή την καταστροφή του Ναού. Οι ιερείς έπαυσαν πια να έχουν οπτασίες θεόσταλτων αγγέλων και τους αφαιρέθηκε το χάρισμα της προφητείας. Δεν μπορούσαν πλέον να δώσουν χρησμό από το Δαβήρ (άδυτο του ναού), ούτε να ρωτήσουν στο εφούδ (άμφιο του Ααρών) και να διασαφηνίσουν στον λαό τα δυσνόητα σημεία της Αγίας Γραφής.

Το ιερό λείψανο του προφήτη Ζαχαρία βρέθηκε στα χρόνια του Θεοδοσίου του Μικρού, το 409, στο χωριό Κοφάρ της Ελευθερούπολης στην Παλαιστίνη, από κάποιο άνθρωπο πού ονομαζόταν Καλήμερος. Λέγεται ότι φορούσε λευκό ένδυμα, μίτρα χρυσή στο κεφάλι και σανδάλια χρυσά στα πόδια, όπως βρισκόταν στο θυσιαστήριο και λειτουργούσε την στιγμή που τον φόνευσαν, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Δοσίθεος στη Δωδεκάβιβλο. Το Ιερό λείψανο του Προφήτη Ζαχαρία βρίσκεται τώρα στην Ιταλία.

Η μνήμη των αγίων Προφητών Ζαχαρία και Ελισάβετ εορτάζεται στις 5 Σεπτεμβρίου και η εύρεση του Ιερού Λειψάνου του Ζαχαρία στις 11 Φεβρουαρίου.

ΟΙ ΑΓΟΙ

ΖΑΧΑ

ΡΙΑΣ

ΕΛΙ

ΣΑΒΕΤ

ΚΑΘ' ΕΡΕΩΝΟC

